

Na rohovém domě s č. p. 568 ve Strojnické ulici byl vedle vchodu ve výši hlavy dospělého muže připevněn oválný smaltovaný štít. Na něm byla v náležité velikosti na bílém podkladě provedena dvojhlavá rakouská orlice s korunkou a erbem. Pod ní stál zřetelný nápis v němčině *K. k. Polizei Kommissariat für Bezirk Holleschowitz-Bubna*. Třebaže tu v sedmém pražském obvodu žilo převážně české obyvatelstvo, každý věděl, že je k tomuto policejnímu komisařství svým způsobem vázán společenskou a domovskou povinností. Dům měl vchod ze Strojnické ulice, ale jeho čelní fasáda byla orientována na Bělského třídu.

Hlavní holešovickou ulici už od ranního rozbřesku naplňoval čínorodý ruch. Po dlažbě Bělského třídy po nedělním klidu opět rachotily vozy naložené fasuňkem,

projížděly tudy fiakry, trakaře a bryčky všeho druhu. Středem ulice pak po kolejích dojížděla tramvaj tažená koněm na konečnou do Královské obory na Výstaviště. Pouliční prodejci se předháněli v nabídce zboží. Volání a křiku tu bylo jako na trhu a lidí kolem jako o pouti. Tak vypadal obvyklý obraz všedního dne.

Zato na c. k. policejním komisařství ve Strojnické ulici panoval až nezvyklý klid. Nikdo se nedomáhal policejního slyšení, jak bývalo při začátku nového týdne obvyklé. Nikomu se nic neztratilo, nikdo nikoho nežaloval pro urážku na cti ať své, nebo panovníkově, nikdo nesáhl na život sobě ani druhému, ba ani ve vedlejší místnosti nedrnčel jako obvykle telegraf. Prostě nic. C. k. policejní komisař Franz Xaver Pobuda si v té chvíli připadal jako na jiné planetě. Jistě, bylo by to chvályhodné, věci se mnohdy jakousi vnitřní zákonitostí uspořádají samy od sebe, ale přesto tomu tak úplně nevěřil. Měl jakési tušení, že pod zdánlivým klidem se zákonitě musí udát něco zatím skrytého, a o to hrůznějšího.

Jak vidno, neděle v jeho holešovicko-bubenském okrsku proběhla bez střetu se zákonem. A jak probíhá obvyklá neděle, to policejní komisař věděl také, neboť svoji čtvrt znal dobře. Třebaže neděle je dnem Božím, a ten se má světit a má se odpočívat, nikdo z Holešovičáků a Bubeňáků nelenošil. Buď kutil cosi doma nebo na zahrádce, či se vydal za zábavou za řeku. Většinou ale obyvatelé zůstávali zde, protože i tady v Holešovicích se nabízelo hned několik možností, a to nejen podle kapsy, ale i podle libosti. Někomu stačilo nahodit čeřen a ulovit si rybu, protože Bubeňáci jsou hoši od vody, nebo loďkou zajet na protější ostrov Velké Benátky, kde někteří mají své zahrádky. Ho-

lešovičáci zase mohli vyrazit do Královské obory a pose-
dět tam v hostinci U Bukovských, poslechnout si muziku
či poskočit v tanci u Urazilů nebo Nyklesů. Obvykle začí-
nali u Kejřů v bubenském pivovaře, kde měli pivko jako
křen. Prostě neděle je pro místní, aby se rozptýlili po týd-
nu lopoty ve fabrikách, jakou je třeba místní továrna na
klobouky Böhmovka, kovodělná Martinka, Bondovka či
největší z nich, továrna Umrathova. Továren je tu celý
tucet. Když tak komisař Pobuda teď o včerejšku znovu
přemýšlel, mohl si říci, že ho prožil více než zdařile.

...

A jak strávil neděli? Po obvyklém svátečním obědě, kdy
se u nich doma podávala dozlatova opečená sadská hu-
sička s křupavou kůrčičkou, zelím a bramborem, se natáhl
v pokoji na sofa a za staženými závěsy se oddal poobědní
činnosti nejmilejší. Jen nakrátko ho v tom slastném činění
vyrušil hlas jeho ženy, ale to už spíše nevnímal. Když se
pak v odpoledni probudil, zjistil, že je doma sám. Jeho
žena Betty s dcerou Fanynkou vyrazily jako již poněkoli-
káté do sadů Korunního prince Rudolfa nahoru na Letnou.
Tam se odehrávalo nedělní korzo pražské společnosti.
Z vnitřní Prahy sem na levý břeh Vltavy přes ocelový most
Císaře Františka Josefa I. proudili výletníci, aby si užili
krásné procházky po návrší ve stínu stromů a pokochali
se výhledem na staroslavné město pod sebou. Cestou mezi
upravenými parkovými cestami kolem pomníku zvěčně-
lého korunního prince Rudolfa se dalo dojít až k nejzaz-
šímu konci parku, k hradnímu bastionu číslo XIX. Odtud
byl hezký výhled na řeku, řetězový most a střechy malo-
stranských paláců. Přímo pod ním pak bylo lze u řeky
spatřit dva lázeňské objekty, a to plovárnu občanskou

a vojenskou. Tam u XIX. bastionu se obvykle proud korzujících otáčel a navracel se stejnou cestou. Zatímco se lidé míjeli, vzájemně se zdravili neokázalým pokynem hlavy, muži smeknutím klobouků. Tahle promenáda byla spíše společenskou záležitostí, kde byli a chtěli být viděni vašnostové pražští se svými protějšky, matky s neprovdanými dcerami či různí adepti cechu úřednického. Vidět a být viděn, to bylo posláním odpoledního korza.

Tam v letenské výletní restauraci nad lanovkou, kterou sem přijížděli občané ze Starého Města pražského, bylo pohodlné posezení. U stolů pod věkovitými kaštany s výhledem na stovžatou Prahu a za zvuků vojenské kapely bylo možné příjemně strávit volný den. O to ale komisař Pobuda nestál. Vadily mu osoby, s kterými by se tam setkal. Bylo mu proti srsti, jak by se řeklo, klanět se, odpovídat na licoměrné pozdravy, neupřímné úsměvy, naduté, povýšenecké vystupování všech těch naparáděných měšťanů. Nemohl ale popřít, že v téhle letenské restauraci točí výtečné plzeňské pivo. Komisař byl ostatně jako každý Bubeňák věrný svému pěnivému moku a jeho domovskou stanicí pak byla šenkovna bubenského pivovaru. Betty s dcerou ho vždycky lákaly, aby si oním korzem vykračoval po jejich boku, oblečen ve slavnostní policejní uniformě s kordíkem u pasu, a dodal jejich ženskému tandemu na vážnosti. S tímto u něj nepochodily. C. k. policejní komisař byl v Holešovicích, v sedmém policejním obvodu, ten nejvyšší představitel politicko-policejní moci a po náročné službě má nárok si důkladně odpočinout a načerpat síly do dalšího týdne.

Poté, co se probudil z nedělního šlápartu, si vychutnával samotu. Betty s Fanynkou se z letenského korza jen

tak nevrátí a jejich služebná Anička, srdečné světlolase děvče z jižních Čech, je jistě u Urazilů a roztáčí to tam na nedělní tancovače. Zjistil, že zůstat takto sám, nikým nerušen a nenapomínán, je vskutku příjemné. Odpočinut na těle, rozhodl se vyrazit ven.

Oblékl si pikovou vestu s foremetkou a límcem, šedé kalhoty a obul si lehká perka. Na hlavu si nasadil klobouk oříškové barvy. Má volno, a třebaže je vlastně komisař ve službě vždy, je potřeba si občas odlehčit. Ze svého bydliště na souběhu Bělského a Belcrediho třídy to měl k bubenskému pivovaru tak pět set kroků. Nezdržel se ale dlouho. Na stálé štamgasty bylo zřejmě ještě brzo, a proto vyrazil jinam, na Letnou do Letohradské ulice do hostince U Jiříčků. Tam našel odpolední společnost kompletní, a to při kuželkách. Jako obvykle se soutěžilo při hře zvané honér a hrálo se o krejcarové vklady. Teprve teď se komisař mohl dokonale uvolnit, ve společenství soudruhů a místní honorace, a v této příjemné společnosti a při hře zůstal až do setmění. Poté se obřadně se všemi přítomnými rozloučil a vydal se nazpět k domovu.

Scházel svažitou Letohradskou ulicí dolů na Bělského třídu. Z letenských zahrad vanula sladká vůně šeříků a on se cítil tak lehce, uvolněně. Mohl říci, že to bylo vydařené odpoledne. Ještě teď se musel v duchu smát některým povedeným šprýmům pánů při hře v kuželky, tomu, jak se vzájemně pošťuchovali a jak si jeden druhého dobírali. Ani on sám se nechoval jako vážený c. k. policejní komisař. V kruhu blízkých přátel si mohl dovolit trochu furiantské vystupování. K Jiříčkům nedohlédlo oko vládního rady Marschana ani policejního ředitele Franze von Stejskala z Poštovské ulice na druhém břehu Vltavy. Tohle bylo

jeho území, a navíc byla neděle, kdy je možné trochu upustit z dekora.

Na rohu Letohradské a Vinařské ulice narazil na strážníka. Ten, jak spatřil komisaře, se postavil do jakéhosi nemotorného pozoru, hotov se služebně hlásit, a jeho ruka vylétla k policejnímu klobouku s kohoutím pérem.

„Nechaj si ten meldunk pro pana inspektora, Věchet,“ řekl Pobuda v dobrém rozmaru. Stále u něho převládala rozverná nálada od Jiříčků, a nemínil tady strážníka komandovat. Tenhle strážce zákona nepatřil přímo pod komisaře, jeho činnost řídil inspektor stráže bezpečnosti Jan Černý. Od něho pak dostával komisař Pobuda souhrnná hlášení, která poté putovala služební poštou na policejní ředitelství do Poštovské k rukám vrchního policejního komisaře Oliče.

Strážník Věchet se nepřestával na komisaře dívat a čekal, co řekne. Z jeho pohledu bylo patrné, že by nejspíš rád oznámil, že po dobu služby se v jeho okrsku nic závažného nestalo a drobnosti vyřešil hned na místě. Tomu komisař jistě věřil. Věchet vzbuzoval respekt už svou vizáží. Jeho velká hřmotná postava a brunátný obličej s mrožím knírem působily hrozivě nejen na holešovické výrostky. Na opasku se služebním číslem 703, který obeplínal jeho mohutné břicho, byla v koženém pouzdře zavěšena šavle. Co časem ztratil na mrštnosti, vyvážila jeho zarputilost, přičemž si mnohdy počínal jako býk.

„Tak servus, Věchet,“ rozloučil se Pobuda, nepostrádaje dobrý rozmar, a nechal strážníka svou náhlou žoviálností stát jakou opařeného.

Když za čtvrt hodiny dorazil do bytu na Bělského třídě, zjistil, že ženské osazenstvo je už doma. Služka Anička

mu pomohla vyzout se z perek a připravila mu domácí plášť. Komisař na ni povzbudivě mrkl a ona se zapýřila. Pochopil, že taneční zábava u Urazilů se zřejmě vydařila.

Teď již v domácím oděvu, usadil se v pokoji do křesla a rozevřel nedělní přílohu Národní politiky. Předstíraje, že čte, naslouchal hovoru svých žen, který k němu pronikal z pootevřených dveří kuchyně.

Vypadalo to, že i korzování se vydařilo. Betty i Fany zřejmě na korzu ulovily nějakého nápadníka. To, co se dělo v sadech Korunního prince Rudolfa, a sice vzájemná vizitace korzujících, ho nijak nezajímalo, ale co se týkalo jejich dcery Fany, na to byl komisař zvědav. Nechtěl však do rozhovoru v kuchyni vstupovat a raději čekal, co na sebe povědí samy. Jednalo se o věc delikátní. Jejich Fany neměla ke třem křížkům daleko, a stále ještě nebyla pod čepcem.

Nedej Bože, aby se z ní nakonec stala stará panna, uvažoval Pobuda. To jediné ho trápilo, protože ostatní si až tak nepřipouštěl a mnohé věci bral s nadhledem. Fany je ale jeho krev, a proto se ho to citelně dotýká a v nitru duše ho to bolí. Je pravda, že mnoho krásy nepobrala, po Betty má špičatý nos a bradu, jako by byla ze stejného kadlubu. Zatímco on je brunátný, růžolící, ona je bleďká. Komisaři připadá, že z něj nemá téměř nic. I povahu zdědila po ní, a to se mu zdá stejně nebezpečné jako podoba.

Pobuda se ze zaslechnutého útržku jejich rozmluvy dozvěděl, že na korzu v sadech natrefily na muže, jenž se jim představil jako auskultant Voříšek a doprovázel je pak cestou k bastionu. Tam se s nimi údajně rozloučil s tím, že si ještě musí připravit písemné podklady k soudu. Co na tom jest pravdy, mohl Pobuda jen těžko v této chvíli

zjistit. Ze své praxe ví, že auskultant je titul soudních úředníků vstoupivších do státních služeb, než dosáhnou titulu adjunkta. Adjunkti jsou trvale zařazeni nikoliv na určité místo úřední, nýbrž pro celý okrsek jednotlivých vrchních soudů zemských. Prezident soudu je pak určuje do určitého sídla úředního. Zvláštní podmínkou k dosažení úřadu jest vykonání právnických studií a složení tří státních zkoušek. Auskultanti jako úředníci výpomocní mají pouze povahu úřednickou, nemají služného, nýbrž pouze adjutum neboli plat výpomocný pět set zlatých ročně a jsou zařazeni mezi úředníky nižší třídy hodnostní. To ovšem mnoho neznamena, protože mohou být i bez adjuta, tedy nepobírat plat žádný.

To bude nejspíš tenhle případ, pomyslel si Pobuda. Jsou pak úředníci, kteří ve společenských vodách hledají takovou vhodnou partnerku, jež by pomohla to citelně chudé období překlenout. Pobuda byl zvědav, jak se na to bude Betty tvářit, až zjistí, o koho se jedná, ona, která je tak skoupá na každou zlatku. Pokud by to dotyčný myslel s Fany upřímně, Pobuda by mu nebránil, třebaže by to byl určitý ústupek. Vždyť za časů, kdy byl nucen pobývat ve státní službě ve Vídni, si podobně počínal i on sám. Rovněž bez peněz, ve státní službě jaksi na dištanc, bez definitivy.

Pobuda čekal, že se na něho Betty obrátí, aby zjistil, co je onen Franz Voříšek zač, zda o něm není nějaký záznam ať již ve spisech, či v policejní konškripci, ale nestalo se tak a komisař se do jejich rozhovoru nevměšoval. Pouze se dozvěděl, že si na něho Betty vezme reference prostřednictvím diskrétní kanceláře sídlící na Eliščině třídě za mostem Císaře Františka Josefa I. Pobuda si řekl, že se do toho míchat nebude a zakročí, jen pakliže by šlo

o podvodné jednání a ten domnělý auskultant by se na nich snažil vymámit peníze. V tom případě by dokázal zasáhnout bryskně a bez pardonu.

Pak už toho moc neví, jen to, že ho vzbudila v křesle služebná Anička slovy: „Jdou se natáhnout do postele, milostpane, dyk už mají skorem půlnoc.“ Snad to bylo tím rušným dnem a možná i vypitým pivem, že za novinami docela obyčejně usnul.

...

Kancelář policejního komisaře Pobudy byla jednoduše a prakticky zařízena. Žádné serepetičky jako dečky a věci, jaké se dávaly do cinkostnu u nich doma. V místnosti stál jednoduchý masivní stůl z třešňového dřeva s mnoha zásuvkami, křeslo a židle podél stěny pro případné ctěné předvolané. Ti ostatní musejí před jeho stolem stát. Dále tu byla registrační skříň, litinová kamna Sirius, věšák na klobouk a hůl. Ze stěny na něho v zarámovaném obraze shlíželo Jeho apoštolské Veličenstvo císař František Josef I. v bledě modré uniformě s řády a epoletami. Jedno ale bylo zajímavé. Ať se komisař díval z jakéhokoliv rohu místnosti, vždy mu připadalo, že císař hledí přímo na něj. Patřil na něj blahosklonně s chápajícím otcovským pohledem, sledoval jej, kamkoliv se hnul. Pobuda z toho neměl obavy. Sloužil svému císaři ochotně a rád. Byl přesvědčen, že tu svoji mnohonárodnostní říši, ve které má vše své místo, řídí spravedlivě a on sám je zde proto, aby udržel pořádek na jemu svěřeném území.

Jaké je to území, o tom měl možnost se kdokoliv přesvědčit na Hurtigově plánu, jenž visel na protější stěně a byl na něm vyznačen jeho distrikt. A nebylo to území malé. Od XIX. bastionu na západě, odkud to není daleko

na Pražský hrad, po paroplavební komoru na východě a přístav v Holešovicích. Od severu k jihu bylo jeho území sevřené obloukem řeky Vltavy, od předpolí mostu Císaře Františka Josefa I. až po přívoz na trojskou stranu. Teď, když se Pobuda na mapu díval, připadalo mu, jako by jeho čtvrť byla poloostrovem, výběžkem, kde řeka Vltava přitéká ze severu a opět se na sever vrací. V jejím sevření se pak nacházel jeho department s 15 000 obyvateli. Bylo to území velké a neustále se zvětšovalo. Ze statistiky je doloženo, že jen za minulý rok zde bylo postaveno na čtyřicet nových domů a přibýlo jedenáct set obyvatel. Co sem všechny ty lidi žene? Hlavní podíl na tom měl průmysl. Továrny, které tady za řekou v Holešovicích našly své místo a přinesly obživu pro místní obyvatele. Bylo to území proměnlivé. Na letenské stráni se stavěla nová čtvrť, byl tu čistý luft a lidé utíkali ze sevření Starého Města pražského, začouzeného stovkami komínů.

Ještě jedna část kanceláře byla nezajímavá, ale potřebná, a sice výklenek, který se dal zatáhnout plentou, v něm se nacházel stolek a na něm porcelánové lavabo s konvicí vody pro osobní hygienu a nad ním zrcadlo v rámu z třeshňového dřeva. Vytvořil jej nejspíš stejný truhlářský mistr, jenž vyhotovil jeho stůl.

Komisař Pobuda hleděl na svůj obličej v zrcadle a sledoval svůj výraz. Z protější strany na něj zíral obličej zralého pětapadesátiletého muže, který působil bohabojným dojmem. Rovný nos, mírně zdvižené obočí. Pěstěný knír vytažený na koncích do špiček. Tváře měl jinak holé, bez licousů. Mnozí úředníci se snaží k císaři svou vizáží připodobnit. On si na plnovous nezvykl, i když s ním jeho tvář vypadala důstojněji, usedleji. Malý podbradek a tváře

dobře živeného muže. Jen oči se mu nelíbily, byly protkány drobnými žilkami. To od toho, jak v poslední době hůře spal. Dr. Kotaš, holešovický obvodní lékař a jeho přítel, tvrdí, že to má od čtení listin, úředních fermanů, a měl by si pořídit cvikr, ale on ví, že je to spíš tím, že jeho noci jsou neklidné a ve snech se vrací k právě řešeným případům. Vlasy neměl na rozdíl od jiných úředníků v jeho letech ještě protkané stříbrem, a to ani na skráních. Neměl kouty ani pleš, jeho vlasy byly naopak bujné, nepoddajné, musel používat brilantinu, aby držely fazonu.

Nosil šedozelenou služební uniformu zdobenou knoflíky s orlíčky, na stojatém límci v sametem lemované červené ohrádce dvě stříbrné hvězdy, odznak policejního komisaře. Je tam místo ještě pro třetí, to pro případ, že by se stal vrchním komisařem. Služebním věkem by na to aspirovat mohl, jenže v tomto ohledu hraje roli celá řada okolností. Bohužel, nemalou měrou se na tom podílejí známosti, nejen tady na pražském policejním ředitelství, ale i na ministerstvu ve Vídni, potažmo u císařského dvora, odkud dekrety pocházejí. Pobuda neměl žádný rodový či šlechtický predikát nebo podobnou přímluvu, ale věřil, že za ním stojí věrná služba císaři, celých třiatřicet let, kdy postupně od c. k. policejního praktikanta a koncipisty stoupal výš. O tom všem se na policejním ředitelství v Poštovské ulici vědělo, ale reakce zatím žádná. Postupně splnil veškeré státem předepsané zkoušky, vládl slovem a písmem nejen česky, ale též německy, a uměl i italsky. Zároveň si myslel, že by mělo být přihlédnuto k jeho činnosti v předminulém roce 1891, kdy zvládl náročný provoz při Jubilejní zemské výstavě zde v Holešovicích na Výstavišti, a návštěva císaře Františka Josefa I.

tak proběhla bez incidentů. Dlužno ještě podotknout, že se ve svém distriktu Holešovicích-Bubnech úspěšně zho-
stil vyřešení tří hrdelních zločinů. Komisař Pobuda věřil
a doufal, že policejní ředitel Franz von Stejskal dodrží své
slovo a ve Vídni bude intervenovat ve věci jeho možného
povýšení. Jenže jak už je to se vším, ta rakouská šlampe-
raj jistě k tomu má své slovo.

Komisař neklidně přecházel svou kanceláří. Od okna
ke dveřím a zase zpět. Kolikrát si tohle téma v hlavě omí-
lal. Jeho čtvrt' stále roste, plní se lidmi, kteří se sem stěhují,
a oni zde na komisařství pracují jen ve třech. Tuhle situaci
zatím však zanechává místodržitelství v čele s hrabětem
Thun-Hohensteinem bez odezvy. Celá agenda nabývá na
objemu. Komisař si představuje, že v případě jeho jmeno-
vání by se mohl úřad rozšířit a přijmout další, tolik potřeb-
nou sílu. Zdejší situace se stává neutěšenou. Právě proto
mu bylo nyní divné, že se při té přemíře práce nic neděje,
že nedrhní telegraf, že se nedostavil policejní inspektor
Jan Černý a nepřinesl nějakou neodkladnou zprávu.

Komisař Pobuda sáhl po klice a otevřel dveře do další
služební místnosti. Tam pracovali dva jeho úředníci. Ti
už chtěli povstat, aby se s komisařem pozdravili, ale Po-
buda jim dal pokynem ruky najevo, aby zůstali sedět.

„Jen klidně pokračujou ve své práci, pánové,“ řekl bla-
hosklonně. Viděl, že nezahálejí a jejich péra skřípou po
papíru.

U okna seděl koncipista Nebeský, jeho zástupce, a při-
pravoval odpovědi na úřední akta a přebíral pro komisaře
poštu. Tu třídil dle důležitosti a dohledával potřebné lis-
tiny, jež se hromadily v šanonech v registračních skříních.
Hlavně připravoval koncepty dopisů, které poté v čisto-

pise komisař Pobuda odesílal organizacím, jako je policejní ředitelství v Poštovské, místodržitelství či magistrát pražský. Byl to svědomitý a důsledný úředník, ale také sportovec, člen místního Sokola. Ze strany policejního ředitelství se této národovecké sportovní činnosti mnoho nepřeje a ve Vídni ji shledávají jaksi závadnou a pro úředníka ve vyšších policejních funkcích nevhodnou. Komisař však jeho členství dokázal obratně obhájit tak, že koncipista Nebeský vlastně provádí policejní dozor. Samozřejmě tím ostří pohledu jaksi otupělo a Nebeský byl dál nadšeným propagátorem Tyršova odkazu. Ano, heslo „Paže tuž, vlasti služ“ je pro dnešní dobu převelice důležitým.

Druhým podřízeným byl dr. Rybička, nejmladší člen komisařství. Byl teprve praktikantem a policejní kariéru měl ještě před sebou. Zatím shromažďoval pobytové hlášenky, neboť pohyb obyvatelstva byl v policejním distriktu značný, a konskripce pomáhala dále při vši té rozmanité práci policejní. Komisař oceňoval jeho kaligrafický rukopis, neboť dokázal krasopisně přepsat dopis na nejvyšší zemské instance. Byl, pravda, proti důslednému Nebeskému trochu ztřeštěný, což lze omluvit jeho věkem, ale přesto měl jinak skvělé a neotřelé policejní postřehy, tolik potřebné pro policejní práci.

V poslední době, tedy od Jubilejní zemské výstavy se stal náruživým stoupencem vysokého kola. Ano, dr. Rybička se hlásil mezi české velocipedisty. Tato móda se sem dostala až z Anglie a propadly jí i známé osobnosti veřejného života. Také dr. Rybička byl členem místního Klubu českých velocipedistů. Pobudovi se onen sport líbil, i když sám by se na ten vratký stroj posadit neodvážil. Ostatně by to ani nešlo, utrpěl by tím na vážnosti, myslel si. Ale

u Rybičky je to jiné. Ten v přiléhavém cyklistickém obleku a čapce spurtoval na bubenském oválu téměř každou neděli. Jistě, Praha tím žila, stejně tak Bubny a Holešovice. Každý se snažil být v nějakém spolku, skupině, najít společnou řeč, protože se v tom českém souručenství cítil jistěji.

Oba pánové ustali v práci a čekali, s čím pan policejní komisař přijel. Pobuda si odkašlal, což dělal vždy, když se hotovil k delší řeči.

„Pánové, jak vidno, zatím je v našem distriktu klid, ale co nevidět začne ten pravý rej. Je jim jistě známo, že se blíží svátek svatého Jana Nepomuckého a s ním i spojená svatojánská pouť. Praha se zaplní svatojánskými poutníky. Tytam jsou doby, kdy se dostávali do Prahy jen příspřeží, formanem nebo poštovním vozem. V dnešní době přijíždějí pohodlně vlakem. Dráha pomáhá do Prahy leckomu. Pryč jsou časy, kdy se zdál počet svatojánských poutníků ve výši 20 000 značným. Dnes to bude číslo ještě vyšší. Budeme tu mít celý kaleidoskop našeho venkova. Prostý venkovský pantáta si to bude pražskými ulicemi vykračovat v brslenkách s kloboučkem, od něhož vlají k uchu fábory, v rozevřeném modrém či zeleném kabátě, jímž prosvítá vyšívaná košile. Panímámy mohutně dýchající v sametových šněrovačkách. Široké bílé holubičky se jim vznášejí nad hezkými energickými obličejí. Šustí naškrobenými spodničkami. Bude to jistě líbivý pohled. Provázení svými pražskými příbuznými zamíří na Hradčany, vejdou do Svatovítského chrámu, budou se tlačit u hrodek českých králů, ve svatováclavské kapli. U stánků před dómem budou nakupovat svaté obrázky, růžence, prstýnky, obejdou Arcibiskupský palác a budou scházet na Malou

Stranu a odtud na Karlův most, kde bude improvizovaná kaplička nad svatojánskou sochou s pěti nebeskými hvězdami. Tam se pomodlí na dlažbě za přítomnosti kněží, kadidla, planoucích svící.“

Oba policejní úředníci tenhle stav znali již z minulých let, ale zatím nic neříkali a nechali komisaře domluvit.

„Je jisté, že v Praze nastane pravý mumraj. Hostince budou přeplněny venkovskými hosty a ti venkované se budou drát všude, dychtiví zhlédnout zlatou, stověžatou Prahu, matičku všech Čechů.“ Komisař si odkašlal. „Pánové, zatímco vnitřní město bude prožívat rušné dny svatojánské, připravují se na jeho okraji podívané nedotčené svátečním nadšením, podívané související s moderním životem. Již je avizováno, že do Prahy přijede zahraniční fotbalové mužstvo. Ten duel se bude odehrávat na pláni Letenské a jistě přivítá množství diváků. Dále noviny již několik dnů upozorňují, aby si letos nikdo nenechal ujít nejpozoruhodnější závody nové doby. Budou to cyklistické závody, které se budou konat v obou svatojánských dnech, to jest od šestnáctého května v Královské oboře. Protektorát nad závody převzal sám zemský maršálek kníže Lobkovic. Závodit budou známí čeští jezdci, kteří dobyli si již vítězství na závodech v cizině. Pořadatelstvo se přičiní, aby diváci byli všestranně uspokojeni a aby se široké obecnstvo, pražské i venkovské, obeznámilo s novým sportem, jízdou na velocipédu a velocipédem vůbec. Ten má budoucnost před sebou, dnes ještě nepředstavitelnou.“

„To mohu jen potvrdit, pane komisaři,“ ozval se policejní praktikant dr. Rybička. Pobuda ho rukou zarazil, neměl rád, když býval přerušen.